

Najboljše prakse pri usposabljanju sodnikov in tožilcev

Kategorija prakse: uvedba orodij usposabljanja za spodbujanje pravilne uporabe prava EU in mednarodnega pravosodnega sodelovanja

Vrsta prakse: najboljša praksa

Institucija: Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju (EJTN)

april 2014

Naslov prakse	THEMIS
<i>Glavne značilnosti</i>	Tekmovanje THEMIS sta leta 2006 ustanovila romunski inštitut INM in portugalsko središče CEJ, v okvir mreže EJTN pa je bilo vključeno leta 2010. Namenjeno je sodnikom in tožilcem pripravnikom, ki so razdeljeni v nacionalne skupine po tri. Oseba je pripravnik, če je tako opredeljena na podlagi nacionalne zakonodaje in če se več kot dve leti ni udeležila dejavnosti začetnega usposabljanja. Država, v kateri koncept „pripravnik“ ne obstaja, lahko sodeluje z ekipo sodnikov in/ali tožilcev, ki so na datum začetka tekmovanja v prvem letu na položaju, pri čemer tako leto začne teči z dnem njihovega prvega imenovanja za sodnika ali tožilca, ne glede na to, ali so takrat na istem delovnem mestu ali ne. Trenutna oblika tekmovanja je takšna: THEMIS sestavljata dve različni stopnji: polfinali in veliki finale. V vsakem od štirih polfinalov je lahko največ 11 ekip, zmagovalci in drugouvrščeni pa se uvrstijo v veliki finale. Sodelujoče ekipe ob prijavi v polfinale izberejo temo iz ene od štirih tematskih kategorij tekmovanja. Vsak od štirih polfinalov se nanaša na eno od kategorij. Te so: (a) mednarodno sodelovanje v kazenskih zadevah; (b) mednarodno pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah; (c) razlaga in uporaba člena 5 ali 6 EKČP ter (d) sodniška in tožilska etika in deontologija. Vsaka ekipa sestavi pisni esej o kateri koli temi iz kategorije, izbrane za polfinale. Esaj se dovolj zgodaj pošlje vsem članom žirije (po trije za vsako temo).

V polfinalu ima vsaka sodelujoča ekipa na voljo največ 30 minut za ustno predstavitev svojega esejja. V predstavitvi so vključeni vsi člani ekipe in dovoljena je uporaba kakršne koli avdiovizualne tehnologije.

Takoj po tej predstavitvi ima druga sodelujoča ekipa (naključno izbrana) pravico postaviti tri vprašanja ekipi, ki je imela predstavitev. Ko je odgovorjeno na vprašanja, žirija začne razpravo z ekipo o vsebini esejja in ustni predstavitvi, kar traja nadaljnjih 30 minut. Vsak član ekipe mora biti približno enako aktiven v razpravi.

Žirija v vsakem polfinalu izbere zmagovalno in drugouvrščeno ekipo v kategoriji. Obe tako izbrani ekipi se uvrstita v veliki finale, v katerem je skupaj osem ekip.

Žirijo v velikem finalu sestavlja pet članov, tematska kategorija, ki bo v njem obravnavana, pa se izžreba med štirimi zgoraj navedenimi kategorijami.

Vsak finalist mora v finalu sestaviti pisno poročilo o splošnem praktičnem pravnem vprašanju, ki mu ga žirija postavi takoj po otvoritvi velikega finala. Za dokončanje tega poročila in njegovo izročitev organizatorjem tekmovanja THEMIS je določen rok.

Vsaka ekipa mora pred žirijo sodelovati v razpravi z drugo sodelujočo ekipo, pri čemer mora vsaka od njiju zavzeti nasprotno stališče v zvezi z zadevno študijo primera ali temo. O tem so obveščeni dva tedna pred finalom. Vsak par ekip razpravlja o drugi zadevi.

Vsaka ekipa ob koncu vsakega delovnega dne in v skladu z urnikom, ki ga določijo organizatorji, pripravi in žiriji izroči mapo s pripombami o vseh razpravah, pri katerih ekipa ni sodelovala čez dan. Ta mapa mora vsebovati konstruktivne povratne informacije, mnenje ekipe o pristopu, ki so ga ekipe zavzele med razpravo, in vse druge konstruktivne pripombe, ki jih želijo navesti.

Žirija oceni splošno uspešnost sodelujočih pri pisnem poročilu, razpravi in mapah s pripombami v skladu z naslednjimi merili (kot je primerno):

- izvirnost;
- sklicevanje na zadevno sodno prakso Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice;
- standardi Evropske unije na področju etike in deontologije sodnikov in tožilcev;
- poglobljena analiza najnovejših evropskih razprav o etiki in pravu EU;
- predvidevanje prihodnjih rešitev;

	– kritično mišljenje; – komunikacijske spretnosti; – jasnost, privlačnost in prepričljivost govornih spretnosti ter doslednost. Žirija nato eno od sodelujočih ekip razglasi za zmagovalko tekmovanja THEMIS. Namen projekta je razviti sposobnosti, ki so povezane s prihodnjim poklicem sodelujočih, kot so komunikacijske veščine, razpravne sposobnosti, kritično in analitično mišljenje, logično sklepanje in ustrezno pravno pisanje. Namen dogodka je tudi poglobiti poklicne stike, izkušnje in odnose med pripravniki začetniki in njihovim učiteljskim osebjem. Dogodek je za pripravnike edinstvena priložnost, da na mednarodnem forumu z uveljavljenimi strokovnjaki razpravljajo o svojih pogledih na izbrane teme.
<i>Neposredna spletna povezava</i>	http://www.ejtn.eu/en/About/THEMIS11/
<i>Kontaktne podatke institucije</i>	Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju (European Judicial Training Network – EJTN) Rue du Commerce 123 1000 Bruselj Belgija Telefon: +32 2 280 22 42 Telefaks: +32 2 280 22 36 E-naslov: ejtn@ejtn.eu Spletno mesto: http://www.ejtn.eu
<i>Druge pripombe</i>	Model polfinala, ki je opisan zgoraj, je ostal praktično nespremenjen vse od uvedbe. Na koncu obsega seminar, katerega zasnova je ravno obratna. V tem primeru sodelujoči izberejo in predstavijo teme, ki jih želijo obravnavati (čeprav se morajo odločati med omejenim številom predhodno izbranih tem), medtem ko je vodenje nadaljnje razprave prepuščeno strokovnjakom (žiriji), ki poudarijo glavne elemente predstavitve. To NAJBOLJŠO PRAKSO je najprimerneje prenesti na nacionalno raven, bodisi v obliki nacionalnega predtekmovanja, povezanega s tekmovanjem mreže EJTN THEMIS (nacionalna predtekmovanja),

bodisi se lahko uporabi na katerem koli drugem področju usposabljanja, na katerem je treba razviti predstavitvene in argumentacijske veščine udeležencev usposabljanja.

Vir: Pilotni projekt – Evropsko izobraževanje v pravosodju: „Sklop 1 – Študija o najboljših praksah pri usposabljanju sodnikov in tožilcev“, ki jo je izvedla Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju (European Judicial Training Network – EJTN)